

ETAren negoziazio estrategiari buruz

EUSKAL Nazio Askapenerako Mugimenduko (ENAM) erakundeek 1988an idatzitako lan desberdinen arabera, ETAren negoziazio estrategia honako puntuetan oinarritzen da: aldebiiko Negoziaketa Mahaia publikoki osatu ondoren ezarriko da suetena; solaskideak ETA eta Estatua izango dira, eta edukina KAS alternatibakoa izango da, konkretuki hiru puntu hauen garapena: autodeterminazio eskubidea onartzea, Hego Euskal Herriaren lurraldetasuna eta bi helburu horietara egokitutako Autonomi Estatutua onartzea. Negoziatioak erabakiko lituzke akordio horiek aplikatzeko erritmo eta moduak. Armistizioa prozesu negoziatzailearen amaieran baino ez litzateke ezarriko. Prozesu hori luzea izango da eta tartean gorabeherak ere izango dira; benetako akordioa lortzeko baldintzak ez daudela esaten da, eta, beraz, beharrezkoa da indarrak metatzen segitzea. Indarrak metatzeko prozesu horretan HBk eginkizun taktikoaz gain estrategikoa ere beteko luke; ahalegin guztiak egin beharko lituzte arazo guztiak konpontzeko KAS alternatiba erreferentzia beharrezkoa dela azaltzeko, eta prozesu negoziatzailearen bigarren zatian aldaketa juridiko-politikoaren bultzatzaile nagusia izango litzateke.

1989ko martxoaren 28an idatzitako ETAren agiri batek —erakunde honek prozesu negoziatzailearen bigarren aldiaren zegoela uste zuten—, beste alde tekniko eta politiko batzuk garatzen ditu. Alde teknikoaren artean dago solaskide taldearen berrindartzea, Frantzia preso dauden ETako hiru buruzagiren presentziarekin. Alde politikoaren artean dago eztabaidarako mahaia osatzea, hasiera batean PSOE eta HBren, eta geroago gainontzeko indar politikoekin partaidetzarekin.

Aljeriako Mahaia porrot egin ondoren 1989

eta 1990ean idatzi eta duela gutxi jakitera emandako ETAren agiriak, berretsi egiten du estrategia hori, eta alde aurretik ikus daitekeen akordioaren hausturaren aurrean arreta indartzen du, izan ere, onartzen den bezala, borroka armatuari berriro ekiteak ondorio negatiboak izan bait ditu HBren barruan.

Baina —eta orain neuk hitzegiten dut— autodeterminazio eskubidea lortzera bideratutako

POSIBLE AL DA ESTATUAK
ETA ERAKUNDE ARMATUAK BI
ALDEEN INDARKERIAREKIN
AMAITZEKO LOR DEZAKETEN
AKORDIOKO EMAITZETARA
EUSKADIKO ALDERDI POLITI-
KOAK LOTZEA?

euskal marko juridikoaren aldaketa posiblearen gaineko indarren benetako metaketak, ez dirudi HBk izaera hegemonikoa hartzean duenik oinarria —zalanztazkoa baino gehiago da HBk izaera hegemoniko hori hartzea—, baizik eta gehiengo numerikoen bitartez Hego Euskal Herriko Komunitateetako erakundeetan aldaketa hori apoiatuko duen fronte politikoaren sortzean. Gainera, ez dirudi borroka armatua areagotzearekin, azkenaldian hartu duen jitea kontutan hartuta, indar

gehiago metatuko denik —Ertzaintzaren hedatzeak Euskaditik kanpora eramaten du borroka armatua, biktima zibilak eragiten dituzten kontrolatu gabeko atentatuak nagusitzen ari dira ondorioz, eta atentatu hauen ospe txarrak eta giza-tasun ezak ENAMeko barne kohesioa ahuldu egiten du—.

Posible al da Bakearen aldeko Hitzarmenean —ETAren borroka armatua legitimatzen duten taldeak ez ezik Gernikako Estatutua euskal burujabetzarako tresna baliagarritzat jotzen ez zutelako bere garaian onartu ez zuten sektore sozialak ere isolatuta edukitzea tresna gisa hiru urte baino gehiago funtzionatu duen Hitzarmenean— bertan zehaztutako baina inoiz garatu gabeko potentzialitate teorikoa nabarmentzen hastea? alegia, posible al da Estatuak eta erakunde armatuak bi aldeen indarkeriarekin amaitzeko lor dezaketen akordioko emaitzetara Euskadiko alderdi politikoak lotzea? Posible al litzateke Pak-tuan aurkikusatako Estatutu Garapenerako Batzordean HB sartzea, ETA eta Estatuaren arteko arlo teknikoaren negoziaketak estaliz, alde aurretik Batzorde horretan Estatutua berraztertze-konpromezua hartuko balitz? Berrazterketa horrek, 1993rako Estatu osorako aurkikusatako Pak-tu Autonomikoan, eragina izan beharko luke eta era berean Konstituzioaren erreforma ekarriko luke. Beti ere, zaila da pentsatzea aurretik akordio hipotetiko hori lor daitekeenik, ETAk alde aurretik horren truke hilabete bateko edo biko suetenaren orde z prozesuak iraun bitarteko sueten mugagabea eskaintzen ez badu.

FRANCISCO LETAMENDIA
ZUZENBIDE KONSTITUZIONALEKO
IRAKASLEA EHU-N
Erredazioan itzulita

Jainko Arraphiztuak

ERRHAUTS bilhakatu dira, hautsi eta erre egin dira, suak hartu zituen, kiskaili zituen denak. Errhautsetarik jal-giriko xoriak dathoz guganat hegazka... bizia deraukute emaiten, phizten bihotz itzalia... Et-et-et, sasiak biltzen dira hasi!

Ilhunbeetarik, Erdi Aroko bezala oraiko ilhun-beetarik ere jalgi ahal izanaren gara Occident deritzegun lurralde hauietan barna hedatzen diren lainho ilhunetarik, ideia guztiak hilik ezpa lotan dauden sasoin huntatik.

Renaissanceak bere agerpena egin zuen mementu hartan egokera arras berdintsuan aurkhitzen ginen, bainan Italian sorthu ziren, hau zoriona! libratuko gintuen argiaren lehen izpiak. Aintzinate klasikorak begiak itzulirik, dena zuten irauli, gizakia zegoen putzu beltzetik goien gradorat igaitez. Emazteak bezala hala gizase-mea ere goraihatu eta cantatu zuten bizitzaren kentroa egitez.

Eliza Katolikoa erraiten zenak preso gintuen lotaldi luzetik esnaraziaz, egiatan verthuteak ziren bekhatuetarik askaturik gerthatu ginen.

Oraingo egokera ilhuna' ez dathorke Eliza

Katolikoaren eskutik, Statu Batuetan sorthuriko stupiditate ezin-geratuzkotik baizik, infantilismo negargarri bezain arbuiaagarritikan.

Diru izeneko jainkoaizuna' gutaz jaubetu bide da, materialismorik stupidoenaren temploetan gurtzen delarik.

Zenbategi lerdokeria gehiago erran bait dezazu, hainbatez hurbildukoago zara jainko horrekiko batasunerat, stupiditate eta imbecilkeriarik sain-duenarekin batera.

Bidadde luze huntan, huná non dathorkun il-hunpeetarik jalgiriko jainko funesta! Jainko egiazkoak oro zaizkigu epheldu, hotzitu, hilik gerthatu. Amets berriak' hautsirik iraganaldirat dioaz.

Albait zintez amilka abysmu beltzenetan *diru* izeneko pseudojainkoori!

Albait litez harzara phitz Aintzinako Jainkoak, ethor litezentzat guganat, eskua liezakuten eman, begiok ikhus lirotentzat, gure begi lanbrotsuok, ethorkizun argia!

Ethorkizun' ezagutzen ez zaitugunorrek, guk geuk eratzen zaitugunorrek ait gintzazu erne eriden!

Zathozte, bada, gure baithara Humanitateak eman dituen Ezinhilezko Arimok! Gu geu Zuek gara ta, Zuek gabe deus ez bait ginateke.

Berhain, belharriak gortu egin dira... zintzilikarioen eskegithoki huts bilhakatu dira, betaurrekoen eramaiteko gailu aproposak.

Alegraki dioaz, rictus ederra ezpainenetan, irria zeri dagokon ez dakitenarren. Milaka dira abiatzen ari nehorik ez dakien lekhurat.

Lerroz-lerro dabilta, gal ez dadintzat nehor-tto, orpoz-orpo dioaz galbiderat zuzenki.

Graikiako Jainko Arraphiztuak' Euskalherriko Jainkosekin elkhartu egin dira, seme ederrez, alhaba xygynez erdituaz geroztik, xokho ttipi huntarat dirade munduratu harzara.

Geuk noiz invocatuko zai zeuden... maithasunean zeutzan, goxo-goxo, ohartze-jokoetan jostari.

Haienganik, halere, zer dezagula esperorik ukhan, ze dezagula igurik, zer-ere eman ez bait diezegu lehenik.

JESUS LAVIN
JAKINTZA BAITHAOKA

BERRIAK ZIRI

ANTONI ASUNCION
DGIPko zuzendaria
CAMBIO 16

«Preso bat urtean hiru milioi pezeta kostatzen da, ez gehiago eta ez gutxiago»

LECH WALESA
Poloniako lehendakaria
TRIBUNA

«Nazionalitate guztiek askatasunerako eskubidea izan arren, ezin dute arriskuan jarri gainontzekoen askatasuna»

MAITE ZUNIGA
Korrikalaria
DEIA

«Bizitza eroso eta erraza da Europako Komunitatean eta gazteriak galdu egiten du kirola egiteko motibazioa konpetizio mailan»

I. EIZMENDI «BASARRI»
Idazlea eta bertsolaria
EL DIARIO VASCO

«Nire ustez sakontasun ezak kalte handia egin dio bertsolaritzari eta orain hutsune hori oso nabaria da, nabariegia esango nuke»

ZAKILIXUT

© Olariagak

